

TIEDONHALLINTALAIN WEBINAARI 27.9.

Teemana lausuntomenettely

Sisältö

- Ketä lausuntomenettely koskee, mistä siinä on kyse?
- Lausuntomenettelyn tarkoitus ja käyttöönoton valmistelu
- Lausuntomenettely osana tiedonhallinnan muutosten arviointia
- Lausunnon kohteet, lausuntopyynnön sisältö ja ajankohta
- Asetusluonnoksen lausuntokierros
- Kysymykset ja vastaukset

Ketä lausuntomenettely koskee, mistä
siinä on kyse?

Ketä lausuntomenettely koskee?

- Tiedonhallintalain 9 §:n Lausunto muutosten arvioinnista valtionhallinnossa koskee valtion virastoja ja laitoksia
 - Huom. Tiedonhallintalakia ei sovelleta Ahvenanmaan maakunnassa toimiviin valtion viranomaisiin.

Lausunto tiedonhallinnan muutosten arvioinneista

- Lausunto annetaan valtion viraston ja laitoksen tiedonhallintaa koskevien muutosten arvioinnista
- Tavoitteena kehitystyön varhaisen vaiheen ohjaus ajankohdassa, jolloin varsinaista muutoksen toteutusta ei olisi vielä käynnistetty
- Lausunto, kun:
 - arvioidulla muutoksella on merkittäviä taloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia tiedonhallintaan tai toimintaan
 - muutos koskee julkisen hallinnon yhteisten tietovarantojen rajapintojen tietorakenteiden olennaisia muutoksia
- Hallinnollisten uudistusten (organisatoriset tai tehtävien muutokset) osalta arviointi tehtäisiin osana lainsäädäntövalmistelua (TiHL 8.2 §)

Mikä on muuttumassa?

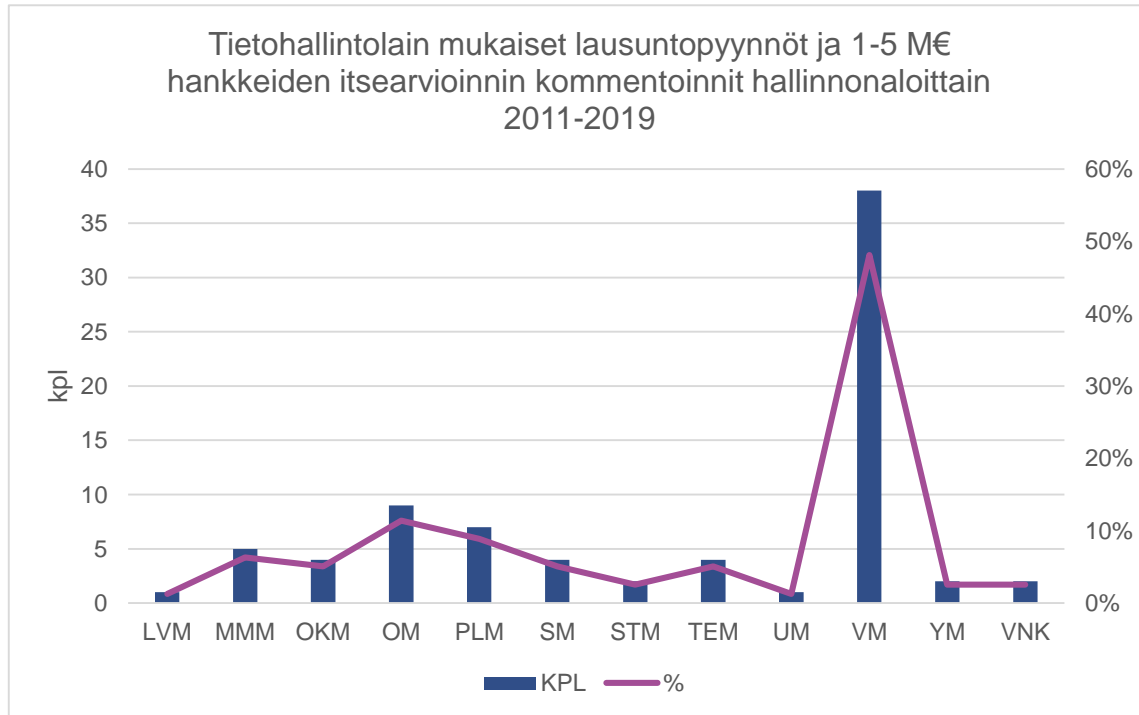
Verrattuna tietohallintolakiin (634/2011) ja sitä täsmentävään VN asetukseen (1249/2014)

- Ohjaus ei kiinnity enää tietohallintolain mukaisesti tietojärjestelmien hankintoihin
 - Lausunto annetaan valtion viraston ja laitoksen tiedonhallintaa koskevien muutosten arvioinnista
- Kriteerit lausuntopyynnön esittämiselle
 - Painotetaan yhteisiä tietovarantoja ja palveluja
 - Tietohallintolain mukaisen menettelyn yhteydessä toteutettu 1-5 M€ hankkeiden itsearviointien kommentointi lakkaa
- Lausuntopyynnön ajankohta
 - Lausuntopyynnot on tarkoitus esittää pääsääntöisesti toiminnan ja talouden suunnittelun yhteydessä
- Lausuntopyynnön tietosisältö

Käsitellyt tietohallintolain mukaiset lausuntopyynnöt ja itsearviointien kommentoinnit

Kpl ja %-määrät hallinnonaloittain vuosina 2011-2019

Lausuntomenettelyn tarkoitus ja käyttöönoton valmistelu

Lausunntomenettelyn tarkoitus

Valtion virastojen ja laitosten on arvioitava tiedonhallintaan kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset

Tiedonhallintaan vaikuttavien muutosten taloudellisten vaikutusten arviointi virastossa ja laitoksissa sekä laajemmin valtion ja julkisen talouden kokonaisuuksissa

Yhteiseen käyttöön kehitettävissä tietovarannoissa huolehditaan yhteentoimivuudesta ja tehokkaasta tietojen hyödyntämisestä.

Tietojärjestelmien yhteentoimivuus, tietoturvallisuus ja yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen käyttö otetaan huomioon asianmukaisella tavalla.

Tietojärjestelmien hanketoiminnan taloudellisten ja toiminnallisten riskien ennakointi ja suunnitelmien realistisuus.

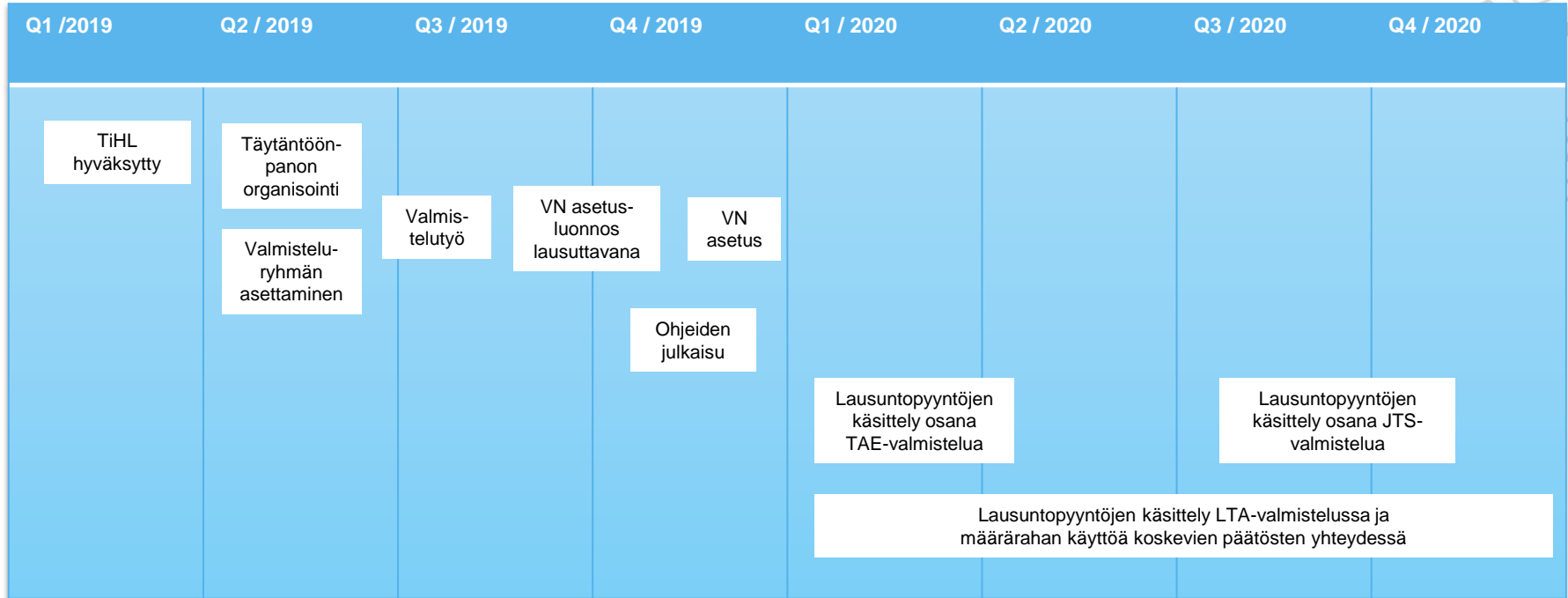
Vaikutusten esittäminen jo suunnittelun yhteydessä tukee hankkeen toteutuksen suunnittelun lisäksi hankkeen seurannassa käytettävien arviointimenetelmien ja mittareiden suunnittelua.

Julkiset palvelut ja toiminta mahdollista toteuttaa entistä laadukkaammin, tuloksellisemmin ja tehokkaammin.

Tietosuojaan, tietoturvallisuuden ja tietoaineistojen vastuullisen hyödyntämisen sekä julkisuusperiaatteen toteutumisen edistäminen.

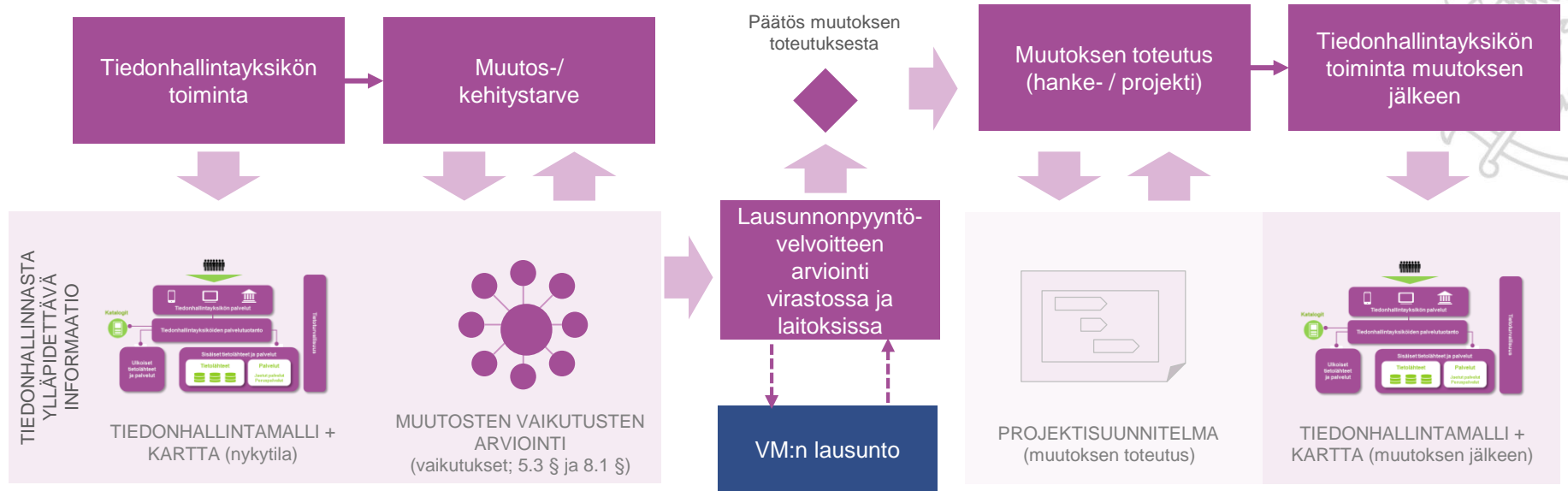
Tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuuden edistäminen.

Lausuntomenettelyn valmistelu ja käyttöönotto

Lausuntomenettely osana tiedonhallinnan muutosten arviointia

Lausuntomenettely osana viraston tiedonhallinnan muutoksen arviointia

- Suositus tiedonhallintamallista
- Suositus muutosten vaikutusten arvioinnista ja muutossuunnitelmasta
- Tiedonhallintakartta
- Kustannushyötyanalyysimallipohja
- VM: Lausuntomenettelyn yleinen ohjeistus
- Hallinnonalan ministeriö: Lausuntomenettelyn tarkentava ohjeistus

Lausuntopyynnön lähtökohtana tiedonhallintaan kohdistuvien muutosten arviointi

5.3 §

Suunniteltaessa tiedonhallintamallin sisältöön vaikuttavia olennaisia hallinnollisia uudistuksia ja tietojärjestelmien käyttöönottoa, tiedonhallintayksikössä on arvioitava näihin kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset suhteessa:

- tiedonhallinnan vastuisiin,
 - tietoturvasuhteisiin ja –toimenpiteisiin,
 - tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin,
 - asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksiin, sekä
 - asiakirjojen julkisuuteen, salassapitoon, suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin
- ➔ arvioinnissaan otettava huomioon tietovarantojen yhteentoimivuus sekä niiden hyödynnettävyys tietoaineistoja muodostettaessa ja käytettäessä

8.1 §

Virastoissa arvioitava lisäksi tiedonhallintaan vaikuttavien muutosten taloudelliset vaikutukset...

Lausunnon kohteet, lausuntopyynnön sisältö ja ajankohta

Milloin tiedonhallinnan muutoksesta edellytettäisiin lausuntoa?

1

Julkisen hallinnon tai valtion **yhteisen** tieto- ja viestintäteknisen palvelun tai tietovarannon hankinnan, kehittämisen tai muutoksen arvioitu kokonaiskustannus on vähintään **1 miljoona euroa**.

2

Toimialojen tai toimialan yhteiseen käyttöön tarkoitettu tieto- ja viestintäteknisen palvelun tai tietovarannon hankinnan, kehittämisen tai muuttamisen arvioitu kokonaiskustannus on vähintään **5 miljoonaa euroa**.

3

Valtion **viraston tai laitoksen** omaan käyttöön tarkoitettu tieto- ja viestintäteknisen palvelun tai tietovarannon hankinnan, kehittämisen tai muutoksen arvioitu kokonaiskustannus on vähintään **5 miljoonaa euroa** ja käyttöönotolla arvioidaan olevan **vaikutuksia** muiden **viranomaisten tiedonsaantiin**.

4

Julkisen hallinnon tai valtion **yhteisten** tietovarantojen **rajapintojen** tietorakenteiden muutoksen arvioitu kokonaiskustannus on vähintään **1 miljoonaa euroa**.

Miten lausuntopyynnön tietosisältö muodostuisi?

LAUSUNTOPYYNTÖ

Muutosvaikutusten arviointi
(5.3 §)

Suositus muutosvaikutusten arvioinnista ja muutossuunnitelmasta tulee lausuttavaksi 10/2019. Tiedonhallintalautakunta antaa suosituksen alkuvuodesta 2020.

Taloudellisten vaikutusten arviointi
(8.1 §)

Arvioinnin keskeinen sisältö lausuttavana 24.9.-5.11. lausuntomenettelyn VN asetusluonnosta koskevan lausuntopyynnön yhteydessä

Alustava suunnitelma
toteutuksesta

Arvio
toteuttamisedellytyksistä

Esimerkiksi aikataulu, keskeiset toimenpiteet ja riippuvuudet. Ohjeistus laaditaan suhteessa tiedonhallintalautakunnan antamien suositusten tulevaan sisältöön.

Taloudellisten vaikutusten arviointi

Arvioidut kokonaiskustannukset

Lausunnon pyytäjä

- Kehittäminen
- Ylläpito
- Muutos nykytilaan
- Kustannusten erittely vuosittain: henkilöstömenot, hankinnat ja muut menot
- Rahoituslähteet ja lisämäärärahatarpeet

Muu valtionhallinto

- Muulle valtionhallinnolle aiheutuvat kustannukset
- Vuosittainen erittely

Muu julkinen hallinto (mm. kunnat)

- Muulle julkiselle hallinnolle aiheutuvat kustannukset
- Vuosittainen erittely

Hyödyt ja mittarit

Taloudelliset hyödyt (säästöt, lisätuotot)

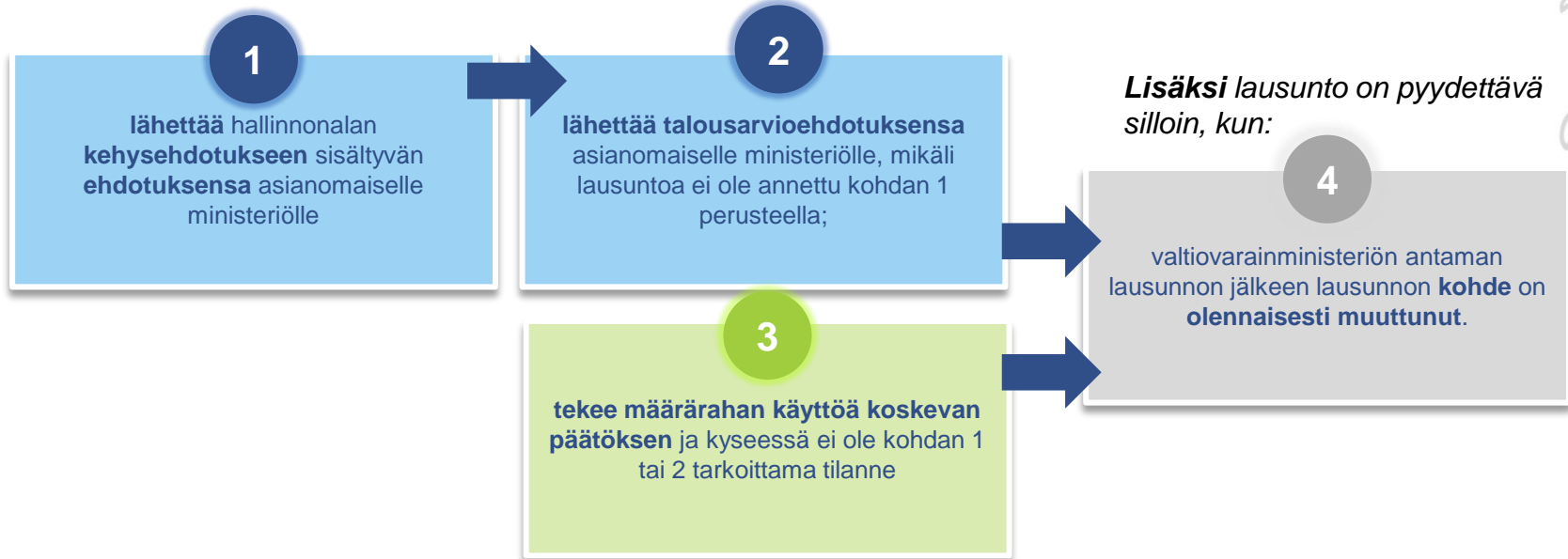
- Tiedonhallintayksikkö
- Muu valtiontalous
- Muu julkinen talous

Laadulliset hyödyt

- Asiakas- ja yhteiskunnallinen näkökulma
- Hallinnon tehostuminen
- Teknologia ja arkkitehtuuri
- Tieto
- Henkilöstö

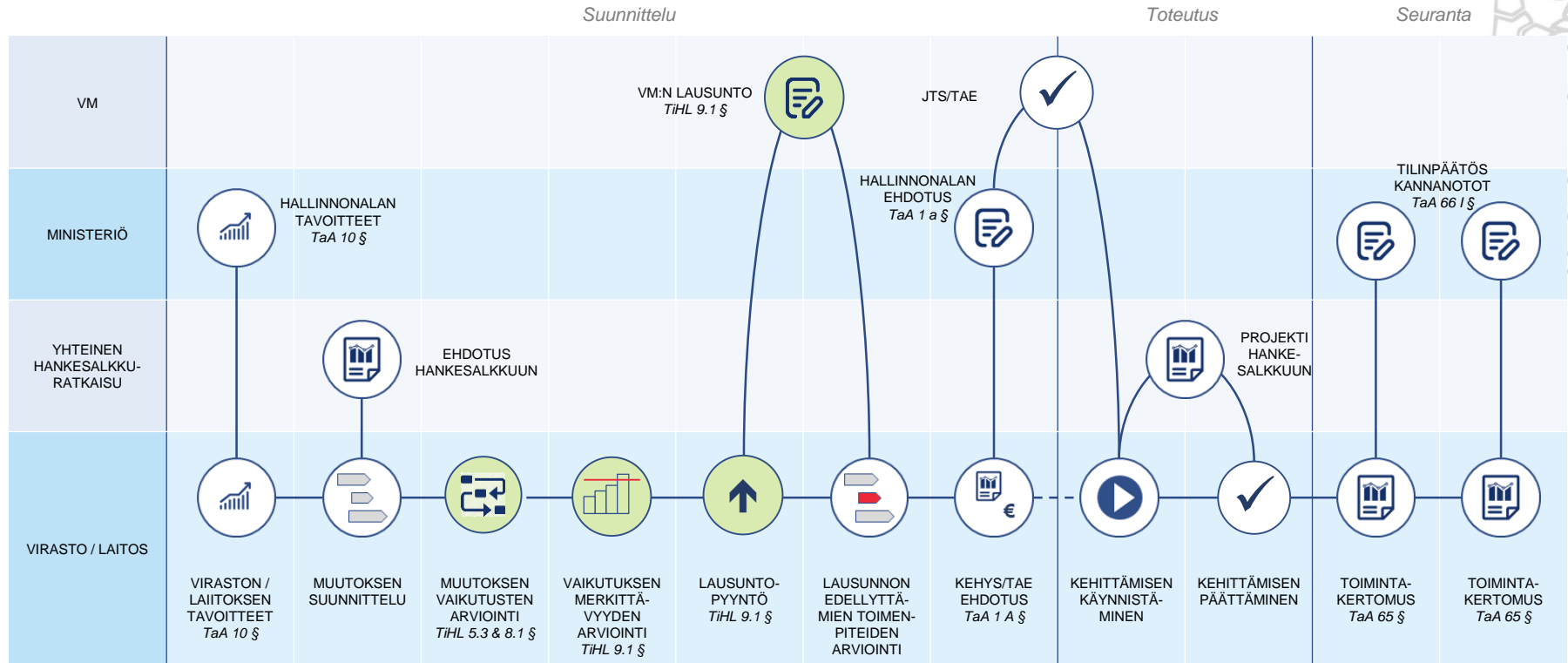
Mikä olisi lausuntopyynnön ajankohta?

Valtion viraston tai laitoksen on pyydettävä valtiovarainministeriön lausunto **kaksi kuukautta ennen**, kun se:

Lausuntomenettely toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa

Edellisellä dialla kohdat 1 ja 2

Asetusluonnoksen lausuntokierros

Asetusluonnoksen lausuntokierros

- Valtioneuvoston asetus lausuntomenettelystä tiedonhallinnan muutosta koskevissa asioissa on lausuttavana 24.9. - 5.11. välisenä aikana.
Linkki lausuntopyyntöön Lausuntopalvelussa:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=3e755acc-52f0-455b-a386-a7bc33213c31>
- Lausuntopalautetta pyydetään pykälittäin erityisesti siitä,
 - Miten ymmärrettäviä määritykset ovat?
 - Millaisia toiminnallisia muutoksia täytäntöönpano edellyttäisi?
 - Mitä lausuntokohteita virasto tunnistaa vuodelle 2020?
 - Mihin seikkoihin erityisesti toivotaan tarkempaa ohjeistusta?

Kysymyksiä?

Mistä löytyy lisätietoa?

Tiedonhallintalain täytäntöönpanosta viestitään VM:n verkkosivuilla: <http://vm.fi/tiedonhallintalain-taytantonpano>

Sivulle kootaan ajankohtaista tietoa tiedonhallintalain täytäntöönpanoon liittyen ja julkaistaan mm. tulevien webinaarien ajankohdat. Myös linkit menneiden webinaarien tallenteisiin lisätään sivulle.

Täytäntöönpanohankkeen tiedot:

<http://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=VM095:00/2019>

Seuraava webinaari

to 24.10. klo 10-11, teemana tiedonhallinnan kuvauksia koskeneen työpajan tulokset

Webinaareihin on mahdollista ehdottaa teemoja ja esittää kysymyksiä, joihin toivotaan webinaarissa vastattavan. Näitä voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen **julkict(at)vm.fi** tai Twitterissä hashtagilla **#tiedonhallintalaki**

Yhteystiedot

Jenni Taskinen

erityisasiantuntija

p. 02955 30249

etunimi.sukunimi@vm.fi

Kiitos!